

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА

Методичні рекомендації
для проведення практичних занять

підготовки магістра
(назва освітнього ступеня)
спеціальності 071 «Облік і аудит»
(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Облік і аудит

Укладач Проскуріна Н. М., д.е.н., професор

Запоріжжя 2019

ЗМІСТ

Вступ

I. Завдання для самостійної роботи студентів:

Тема 1. ЕКОНОМІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Тема 2. СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА, ЇЇ ВИДИ ТА ЗАВДАННЯ

Тема 3. ПРЕДМЕТ І МЕТОД СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТАДІЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Тема 7. ЗАВЕРШАЛЬНА СТАДІЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

II. Література

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни «Економічна експертиза» є ознайомлення та оволодіння студентами теоретичними знаннями з правових й організаційних питань провадження справ в системі правоохоронних органів, з методики експертного дослідження фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, а також навчитися застосовувати здобуті знання у майбутній професійній діяльності фахівцю в галузі фінансового контролю.

Завдання дисципліни «Економічна експертиза» передбачають: опанування організаційно-правовими засадами судово-експертної діяльності;

опанування методики судово-бухгалтерського експертного дослідження, яка базується на традиційних методичних прийомах фінансового контролю; творче застосування спеціальних знань та прийомів суміжних наук під час експертного дослідження, які допомагають розкрити, кваліфікувати та документально підтвердити порушення з ознаками зловживань; оволодіння «рефлексивним мисленням» під час розбору типових схем та сценаріїв злочинів у сфері економіки; оволодіння методикою складання науково обґрунтованих висновків експерта-бухгалтера для правоохоронних органів при вирішенні управлінських і кримінальних справ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:** компетенції, практичних вмінь та навичок із питань організації, планування та здійснення експертного дослідження фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання
- **вміти:** складати документи судово-експертний висновок, судово-експертне дослідження, повідомлення про неможливість надання експертного висновку.

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Під час самостійної роботи студент опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, проводить науково-дослідну роботу тощо. Зміст самостійної роботи над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою з цієї дисципліни, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

I. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1. " ЕКОНОМІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ "

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Державна податкова служба як орган контролю.
2. Основні завдання податкової міліції.
3. Повноваження податкової міліції.
4. Права та обов'язки податкової міліції.

Практичні завдання

Ситуаційна задача № 1

Умови

У ході проведення слідства по справі проти керівника та головного бухгалтера ТОВ «Альфа» у слідчого виникла необхідність у компетентних висновках по господарських операціях, проведених ТОВ «Альфа» в період з 01.01.200_р. по 15.01.200_р., у встановленні відповідності підписів на корінці чека від 14.01.200_р., згідно з яким із поточного рахунка підприємства було знято 10000 грн, підписам вищевказаних посадових осіб ТОВ «Альфа».

Завдання

1. Яку експертизу буде проведено за даних обставин?
2. Яким процесуальним документом буде призначено проведення експертизи?
3. Який документ буде складений за результатами експертизи?

Ситуаційна задача № 2

Умови

До суду звернулось підприємство «G&M» з позовом на страхову компанію «Страховик» з приводу несплати страхової суми за договором страхування складського приміщення з наявними на ньому ТМЦ, на якому сталася пожежа. Страхова компанія відмовляється відшкодувати збитки, оскільки вважає, що підприємство-страхувальник не вжило належних заходів для рятування майна, забезпечення його зберігання та запобігання знищенню. У випадку, якщо порушення підприємства не будуть доведені, перед судом ставиться завдання визначити суму страхового відшкодування. За даними обставинами суддею було призначено експертизу.

Завдання

1. Визначити, яка експертиза може бути призначена. Експертів якого фаху варто залучити до проведення цієї експертизи?
2. Які головні завдання стоять перед експертом?

*Ситуаційна задача № 3**Умови*

Під час проведення первинної експертизи торговельного підприємства «Арго» слідчим встановлено, що висновок експерта є недостатньо обґрунтованим і містить істотні порушення чинних процесуальних норм. Тому слідчим призначено проведення дослідження за участю декількох експертів — фахівців у одній галузі знань.

Завдання

1. Визначити, яку експертизу призначено слідчим в даному випадку.
2. Яким процесуальним документом оформляється призначення експертизи?

Тема 2. " СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА, ЇЇ ВИДИ ТА ЗАВДАННЯ."

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. За якими ознаками класифікуються судові експертизи?
2. В чому полягає процесуально-правовий та економічний зміст судово-бухгалтерської експертизи?
3. Який існує зв'язок між судовими експертизами та правоохоронною діяльністю?

Практичні завдання:*Ситуаційна задача № 1**Умови*

Господарський суд розглядав справу про встановлення цін на продукцію. Відповідно до чинного законодавства ціни не могли бути встановлені за угодою сторін. Судом було призначено провести експертизу. Після проведення первинної експертизи з'ясувалося, що експерту були представлені не всі документи (матеріали), які мають значення для справи. Врахувавши дані обставини, суддя призначає проведення експертизи.

Завдання

1. Визначити, яку саме експертизу (первинну, додаткову або повторну) призначить суддя, виходячи з даних обставин.
2. За допомогою якого процесуального документа призначається експертиза?
3. Кому можливо доручити виконання цієї експертизи?

4.

Ситуаційна задача № 2*Умови*

Від гр. Сенатової Т.Я. до суду надійшла заява про розлучення та розділ майна. Перебуваючи у шлюбі зі своїм законним чоловіком Сенатовим Ю. С., позивачка неодноразово зазнавала фізичного насилля, унаслідок якого тривалий час перебувала у лікарні.

Суд переглянув це клопотання та призначив експертизу для вирішення питань, що були поставлені суддею:

1. Чи є законним шлюб громадянки Сенатової Т. Я. та громадянина Сенатова Ю. С.?
2. Визначити загальну суму вартості сумісного майна.
3. Визначити, чи є достовірною інформація громадянки Сенатової Т. Я. про перебування у лікарні протягом тривалого часу.

Після проведення експертизи експертна комісія надала висновок суду. Суддя, ознайомившись з наданими експертною комісією висновками, вирішив, що комісією були розглянуті не всі поставлені перед нею питання, внаслідок чого вона дійшла неправильного висновку.

Завдання

1. Визначити вид призначеної експертизи.
2. Що має зробити суддя після ознайомлення з висновками експертної комісії, чому?

Ситуаційна задача № 3*Умови*

Для проведення судово-бухгалтерської експертизи до державної експертної установи надійшли матеріали цивільної справи за № 95/108 при ухвалі судді Оболонського районного суду м. Києва Іванова Г. П. Для проведення експертизи були поставлено такі запитання:

1. Встановити обґрунтованість використання фінансових ресурсів на потреби ТОВ «ВЕЛЛА» в період з січня 200_р. по квітень 200_р.
2. Дати правову оцінку діяльності керівництва ТОВ «ВЕЛЛА» в період з січня 200_р. по квітень 200_р.
3. Чи є документальне підтвердження про рух грошових коштів на рахунках ТОВ «ВЕЛЛА» в період з січня 200_р. по квітень 200_р.?

Завдання

1. Визначити, які з поставлених питань відносяться до компетенції експерта-бухгалтера. Якщо такі питання є, то пояснити чому вони поставлені бухгалтеру-експерту.
2. Визначити об'єкти, необхідні для дослідження з питань, які перебувають у межах компетенції експерта-бухгалтера.

Ситуаційна задача № 4

Умови

У результаті того, що слідчий Гринцевич В. О. не змогла вирішити питання без належних знань у галузі бухгалтерського обліку на стадії попереднього слідства 20.02.200_р., у Київський науково-дослідний інститут судових експертиз для проведення судово-бухгалтерської експертизи надано матеріали кримінальної справи № 247856 від 12.02.200_р. при постанові слідчого прокуратури м. Києва Гринцевич В. О.

На вирішення бухгалтерської експертизи були поставлені такі питання:

1. Чи обґрунтовані кількісні зміни товарної продукції?
2. Чи обґрунтовано сплачено заробітну плату Плешкову Е. Г. за січень 200_р.?
3. У який період утворилась нестача на складі, встановлена актом інвентаризації № 124 від 10.01.200_р. у сумі 21000 грн, і хто відповідав за збереження ТМЦ у цей період?
4. Чи належать підписи посадових осіб у акті списання матеріальних цінностей № 145-05/01 відповідним посадовим особам?
5. У якому обсязі виконані будівельні роботи складського приміщення?

Завдання

1. Визначити, які з питань відносяться до компетенції судових експертів.
2. За питаннями, поставленими в межах компетенції експерта-бухгалтера, визначити, які об'єкти необхідно дослідити.

Тема 3. " ПРЕДМЕТ І МЕТОД СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ "

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Документальні методичні прийоми судово-бухгалтерської експертизи.
2. Органолептичні методичні прийоми судово-бухгалтерської експертизи.
3. Методичні прийоми судово-бухгалтерської експертизи узагальнення, оцінювання та реалізації результатів експертного дослідження.

Практичні завдання

Ситуаційна задача № 1

Умови

Прокуратурою Святошинського району вивчається кримінальна справа № 08-195 про посадові зловживання на підприємстві «АРЕС», яка відповідно до постанови слідчого поставила перед експертом-бухгалтером такі питання:

1. Чи правомірно висунуте обвинувачення відносно посадових зловживань, здійснених на підприємстві «АРЕС»?

2. Хто саме з робітників підприємства винний у цих зловживаннях?

Первинна ревізія на підприємстві «АРЕС» була проведена 10.02.200_р., повторна — 01.06.200_р.

Для проведення експертизи експерту-бухгалтеру був наданий акт КРУ від 10.02.200_р. та матеріали кримінальної справи в обсязі двох томів.

Після ознайомлення з даними матеріалів експерт-бухгалтер надав прокуратурі Святошинського району висновок про неправомірність висунутих обвинувачень.

Завдання

1. Які з поставлених питань не відносяться до компетенції експерта-бухгалтера?
2. Чи міг експерт-бухгалтер зробити коректний висновок за наданими документами?

Ситуаційна задача № 2

Умови

У акціонерів роздрібно-торговельного підприємства «Сівілла» з'явилися сумніви щодо чесності керівництва. Щоб розвіяти сумніви, вони уклали угоду з аудиторською фірмою «Оле Лукоє». Аудиторська фірма 15.05.200_р. надала акціонерам аудиторський висновок № 594, в якому зазначалося, що роздрібно-торгівельним підприємством «Сівілла» 01.04.200_р. були перераховані кошти у сумі 80 млн грн на коррахунок в один із прибалтійських банків. Згідно з платіжними документами така сума перераховувалася одноразово як попередня оплата за паливно-мастильні матеріали. Незвичайність суми в тому, що тільки для перевезення фізичної маси пального потрібно було б 27 залізничних потягів з 60-тонними цистернами. Реально в роздріб розпродати таку масу пального практично неможливо.

Акціонери роздрібно-торгівельного підприємства «Сівілла» звернулися до Печерського районного суду м. Києва з позовом. Суд передав матеріали кримінальної справи № 156/54 в державну експертну установу для проведення експертизи.

На вирішення експертизи поставлені такі питання:

1. Чи підтверджується доцільність здійснення операції з купівлі паливно-мастильних матеріалів?
2. Чи підтверджуються документально висновки аудиторської фірми щодо виявленого факту шахрайства?
3. Чи використані під час проведення аудиту всі необхідні прийоми і методи дослідження даних бухгалтерського обліку?
4. Визначити компетентність аудиторської фірми, що склала аудиторський висновок від 15.05.200_р. за № 594.

Завдання

1. Визначити, які з питань відносяться до компетенції експерта-бухгалтера. Відповідь обґрунтувати.
2. Визначити по питаннях, поставлених у межах компетенції експерта-бухгалтера, які об'єкти необхідно дослідити?
3. Чи можливо вважати платіжні документи речовими доказами?

Ситуаційна задача № 3

Умови

До науково-дослідного інституту судових експертиз м. Харкова 05.02.200__ р. надійшли матеріали кримінальної справи № 15-190 та документи підприємства «Зоря» при постанові слідчого прокуратури м. Харкова Понікарова В. Д. про призначення судово-бухгалтерської експертизи.

На вирішення експертизи поставлене таке питання:

1. Перевірити, чи підтверджується документально висновок ревізора КРУ м. Харкова (акт ревізії від 05.02.200_ р. за № 25) щодо нецільового використання підзвітних коштів на підприємстві «Зоря», призначених для службових відряджень.

За актом ревізії від 05.02.200_ р. за № 25 виявлено махінацію з видачею авансових сум на відрядження. Встановлено, що бухгалтерія підприємства «Зоря» здійснювала видачу грошових коштів на відрядження трьом особам, але після проведення ревізії підтверджується факт відрядження одного працівника.

На експертизу надані такі матеріали:

- *касова книга;*
- *касовий звіт.*

Завдання

1. Визначити, які документи необхідні для вирішення поставленого питання.
2. Оформити процесуальний документ (клопотання), який складає судовий експерт для надання необхідних йому матеріалів.
3. Зміст дослідної стадії процесу судово-бухгалтерської експертизи.

Ситуаційна задача № 4

Умови

До науково-дослідного інституту судових експертиз м. Києва 10.04.200_р. надійшли матеріали кримінальної справи № 233096 та документи ВАТ «Росава» при постанові судді Шевченківського районного суду м. Києва Гринцевич В. О. про призначення судово-бухгалтерської експертизи з питань визначення цільового витрачання виробничих запасів станом з 01.01.200_р. по 01.01.200_ р. На розгляд експерту надані такі документи:

- *картки складського обліку;*
- *установчі документи;*
- *лімітно-забірні картки;*
- *договори про матеріальну відповідальність комірників;*
- *акт ревізії КРУ м. Києва від 01.02.200_р. за № 23.*

Завдання

1. Проаналізувати надані на дослідження матеріали і визначити, чи всі необхідні документи надані експерту для проведення дослідження та відповіді на поставлене питання.
2. Оформити в разі необхідності клопотання.
3. Визначити стадії процесу судово-бухгалтерської експертизи.

Ситуаційна задача № 5

Умови

Підприємство «Альфа» звернулось до господарського суду з позовом повернути частину переоплати до державного бюджету у сумі 20 000 грн.

До експертної установи надійшла ухвала суду, в якій зазначено:

1. У вхідній частині постанови вказується, що призначена первинна судово-бухгалтерська експертиза, на вирішення якої було поставлено такі питання:

1. *в якій сумі документально підтверджується переоплата податку на прибуток підприємства «Альфа» до державного бюджету?*
2. *визначення винних осіб і терміну повернення суми переоплати.*

На дослідження надані такі матеріали підприємства «Альфа»:

податкова звітність (декларації про прибуток підприємства);

статутно-реєстраційні документи;

книги обліку придбання і продажу товарів, робіт і послуг;

дані аналітичного обліку по рахунках 641, 632, 631, 701.

Проведення експертизи доручається науково-дослідному інституту судових експертиз м. Києва.

2. В описовій частині:

місцезнаходження підприємства «Альфа» і його реквізити;

у зв'язку з порушенням справи і на основі свідчень працівників бухгалтерії підприємства «Альфа» про повернення їм надлишково сплаченого податку на прибуток було відкрито кримінальну справу, по якій виникла необхідність в проведенні судово-бухгалтерської експертизи.

3. У резолютивній частині:

постанова судді Шевченківського районного суду м. Києва Гринцевич В. О.

Завдання

1. Проаналізувати складання постанови (ухвали) суду.

2. Проаналізувати надані на дослідження матеріали і визначити, чи всі необхідні документи надані експерту для проведення дослідження та відповіді на поставлені запитання.

3. У разі необхідності скласти клопотання.

Тема 5 " ОРГАНІЗАЦІЙНА СТАДІЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ "

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Призначення, підстава та стадії проведення додаткової, повторної судово-бухгалтерської експертизи
2. Визначити відповідальність експерта-бухгалтера.

3. Права обвинувачуваного при призначенні та проведенні судово-бухгалтерської експертизи.

Практичні завдання:

Ситуаційна задача № 1

Умови

До НДІ судових експертиз м. Києва 10.04.200__ р. надійшли матеріали кримінальної справи № 10-84 та документи підприємства «Троянда» за постановою судді Броварського міського суду Київської області Савіна Д. А. про призначення судово-бухгалтерської експертизи з визначення нестач грошових коштів у касі підприємства і зниклих матеріальних цінностей, які належать підприємству станом на 20.02.200_ р.

На експертизу надійшли такі документи:

- заява-розпорядження на встановлення ліміту в касі підприємства;
- касова книга за потрібний період і накопичувальні відомості до неї;
- журнал реєстрації господарських операцій.

Завдання

1. Проаналізувати надані на дослідження матеріали і визначити, чи всі необхідні документи надані експерту для проведення дослідження та відповіді на поставлене питання.
2. Оформити в разі необхідності клопотання.
3. Визначити суб'єкти судово-експертної діяльності в Україні.

Ситуаційна задача № 2

Умови

До НДІ судових експертиз м. Києва 12.05.200_ р. надійшли матеріали кримінальної справи № 923-121 при постанові судді Шевченківського районного суду м. Києва Дерев'янка Ю.Б. про призначення судово-бухгалтерської експертизи з питань:

1. Чи відповідають висновки акта перевірки фінансово-господарської діяльності АТ «Бета» № 322/5 від 25.03.200_ р. вимогам податкового законодавства?

2. Які порушення податкового законодавства допущені адміністрацією АТ «Бета» за період перевірки та в чому вони полягають?

3. Який сукупний валовий дохід та прибуток отримало АТ «Бета» за період перевірки?

4. Яку суму податку на прибуток повинно було сплатити АТ «Бета» з отриманого прибутку за період перевірки?

На експертизу надані такі матеріали:

- *статут АТ «Бета»;*
- *акт перевірки фінансово-господарської діяльності АТ «Бета» № 322/5 від 25.03.200_ р.;*
- *прибуткові та видаткові касові ордери;*
- *акт інвентаризації ТМЦ;*
- *інші матеріали справи: протоколи допитів, пояснення тощо.*

Завдання

1. Визначити, чи всі необхідні документи надані експерту для проведення дослідження та відповіді на поставлені запитання.
2. Яким чином експерт може отримати додаткові та нові матеріали, необхідні для надання висновку?
3. Оформити в разі необхідності клопотання.

Ситуаційна задача № 3

Умови

07.06.200_ р. на підприємстві «Мітрікс» ревізорами КРУ м. Києва була проведена ревізія. У ході перевірки було встановлено, що в період з 01.01.200_ р. по 01.01.200_ р. у підприємства «Мітрікс» виникла кредиторська заборгованість за розрахунками з постачальниками за надані товари і послуги у сумі 5632900,25 грн, а також заборгованість з оплати праці у сумі 125632,50 грн. У той же час за вказаний період було тричі зроблено ремонт адміністративного корпусу, закуплено нові офісні меблі, оплачено за рахунок підприємства навчання дітей директора та головного бухгалтера у престижних вищих навчальних закладах. За результатами перевірки було складено акт від 07.07.200_ р. за № 2854.

Для проведення судово-бухгалтерської експертизи у науково-дослідний інститут судових експертиз м. Києва надійшли матеріали господарської справи № 54-106 (у тому числі і вищевказаний акт від 07.07.200_ р. за № 2854) при ухвалі судді господарського суду м. Києва Судзіловської І. І.

На розв'язання експертизи поставлені такі питання:

1. Чи відповідає чинному законодавству фінансово-господарська діяльність ТОВ «Мітрікс»?
2. Чи підтверджуються документально висновки ревізії, оформлені актом від 07.07.200_ р. № 2854?

Для проведення дослідження експерту надані:

- Головна книга ТОВ «Мітрікс» за 200_ р.;
- виписки банку з поточного рахунка ТОВ «Мітрікс» за період з 01.01.200_ р. по 01.01.200_ р.;
- касова книга ТОВ «Мітрікс» за 200_ р.;
- бухгалтерські балансові рахунки «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», «Розрахунки з оплати праці», «Розрахунки з бюджетом»;
- акт виконаних робіт;
- платіжні доручення;
- довідки № 12 про вартість виконаних робіт;
- прибуткові та видаткові касові ордери.

Завдання

1. Визначити, чи всі документи надані експерту на експертизу.
2. Який процесуальний документ необхідно скласти за даних умов?
3. Складіть необхідний процесуальний документ за умови, якщо експерту відмовлено надати додаткові матеріали для експертизи.

Ситуаційна задача № 4

Умови

До експертної установи (НДІ судових експертиз м. Києва) надійшла ухвала про проведення судово-бухгалтерської експертизи від слідчого прокуратури Дарницького району м. Києва Савіна А. П. за фактом розкрадання матеріальних цінностей і грошових коштів шляхом завищення в актах прийому фактичних обсягів виконаних робіт в АТ «Каліостра», яке займається будівництвом.

На вирішення експертизи було поставлено запитання:

1. Чи підтверджуються документально висновки ревізії (акт № 53 від 10.01.200_ р., складений ревізорами КРУ в Дарницькому районі м. Києва) у частині, що стосується завищення обсягу і вартості виконаних робіт, яке було виявлене під час перевірки АТ «Каліостра»?

Для проведення дослідження експерту надані такі матеріали за 200_ р. — 200_ роки:

- *лімітно-забірні картки;*
- *Головна книга;*
- *розрахунково-платіжні відомості.*

Завдання

1. Визначити перелік документів, необхідних для відповіді на поставлене запитання.

2. Скласти в разі необхідності клопотання про додаткове надання матеріалів за встановленою формою.

3. Скласти необхідний процесуальний документ у разі, якщо клопотання не задоволено.

Ситуаційна задача № 5

Умови

Для проведення судово-бухгалтерської експертизи до державної експертної установи м. Львова надійшла ухвала судді господарського суду Тернопільської області Дороша С. В.

На вирішення експертизи були поставлені такі запитання:

1. Чи підтверджується документально сума грошей, витрачена підприємством «Синтон» у вересні 200_ р. на ремонт виробничої лінії?
2. Чи правомірне було списання витрат на ремонт основних засобів на валові витрати?
3. Чи правомірно відображені в обліку фінансово-господарські операції з ремонту основних засобів?
4. Чи правомірно нараховується амортизація основних засобів як у податковому, так і в бухгалтерському обліку підприємства?

Для проведення експертизи експерту надані:

- *договір підряду від 11.09.200_ р.;*
- *Головна книга за 200_ р.;*
- *журнал реєстрації господарських операцій за III-й квартал 200_ р.;*
- *інвентарна відомість про фактичний стан і наявність основних засобів за 200_ р.;*
- *наказ про облікову політику в частині обліку основних засобів.*

Експертом протягом п'яти днів з дня одержання завдання на проведення експертизи було заявлене клопотання про надання необхідних матеріалів.

Завдання

1. Визначити перелік додаткових документів, необхідних для повного і вичерпного висновку експерта-бухгалтера.
2. Дати перелік нормативних актів, якими регулюється порядок обліку фінансово-господарських операцій з ремонту основних засобів.
3. З урахуванням того, що на заявлене клопотання судом не були надані необхідні документи, скласти повідомлення про неможливість надати висновок.

Тема 7 " ЗАВЕРШАЛЬНА СТАДІЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ "

Питання для самостійного поглибленого вивчення

1. Повідомлення про неможливість дати висновок, його структура та зміст.
2. Оцінка висновку експерта-бухгалтера слідчим (судом).
3. Які стадії процесу оцінки експертного висновку?
4. Допит експерта.
5. Виявлення і усунення обставин, які сприяють вчиненню правопорушень під час провадження судово-бухгалтерської експертизи.

Практичні завдання

Ситуаційна задача № 1

Умови

До державної експертної установи м. Харків для проведення судово-бухгалтерської експертизи надійшли матеріали кримінальної справи № 21/181 та документи підприємства «Дельта» при постанові слідчого прокуратури Понікарова В. Д. про призначення судово-бухгалтерської експертизи.

На вирішення експертизи поставлені питання:

1. Чи підтверджуються документально факти нестачі товарно-матеріальних цінностей на складі підприємства на суму 100 тис. грн станом на 04.07.200 р.?
2. Визначити коло осіб, відповідальних за нестачу товарно-матеріальних цінностей.
3. Чи відповідають суми списання товарно-матеріальних цінностей на природний збиток встановленим нормам природного збитку?

Для проведення експертизи надані наступні документи підприємства «Дельта»:

- *договори, укладені між підприємством-постачальником і підприємством-споживачем, а також замовлення і специфікації, обумовлені з постачальником;*

- *книги складського обліку;*
- *облікові реєстри;*
- *баланс.*

Завдання

1. Визначити перелік необхідних додаткових документів для проведення судово-бухгалтерської експертизи, якщо підприємство «Дельта» веде виробничу діяльність.

2. Проаналізувати, чи можливо зробити висновок, якщо експерту додатково надані такі документи:

- *норми витрат матеріалів;*
- *книги обліку придбання та продажу товарів;*
- *звіти матеріально відповідальних осіб;*
- *лімітно-видаткові картки.*

3. Пояснити, за допомогою яких методів експертом проводиться дослідження.

4. Навести перелік нормативних документів, яким регулюється проведення операцій з товарно-матеріальними цінностями і відображення їх в бухгалтерському обліку.

Ситуаційна задача № 2

Умови

На дослідження судовому експерту-бухгалтеру Савіну А. Д. поставлене таке питання:

1. Чи правильно та в повному обсязі віднесено суму ПДВ до податкового кредиту та податкових зобов'язань на ТОВ «Мрія» за II квартал 200_р.?

Для проведення дослідження експерту надані такі документи:

- *установчі документи ТОВ «Мрія»;*
- *копія свідоцтва державної реєстрації суб'єкта господарської діяльності;*
- *податкова декларація за II квартал 200_р.;*
- *податкові накладні за II квартал 200_р. згідно з переліком (перелік додається);*
- *книга купівлі, продажу товарів.*

На клопотання експерта від 21.10.200_р. були надані також:

- *копія свідоцтва реєстрації платника податку на додану вартість;*
- *податкові декларації за минулі два квартали.*

Завдання

1. Скласти висновок судово-бухгалтерської експертизи, який впливає з проведеного дослідження.

Ситуаційна задача № 3

Умови

До державної експертної установи НДІ судових експертиз м. Києва 27.04.200_р. надійшла постанова слідчого Мазур О. А. про призначення судово-бухгалтерської експертизи у кримінальній справі № 27-81 стосовно обґрунтування висновків, які містяться в акті перевірки № 68/81/27 від 29.04.200_р. ТОВ «ТЕМП».

На вирішення судово-бухгалтерської експертизи поставлені такі запитання:

1. Чи відповідають висновки акта перевірки фінансово-господарської діяльності ТОВ «ТЕМП» № 68/81/27 від 29.04.200_р. вимогам податкового законодавства?
2. Яку суму податку на прибуток повинно було сплатити ТОВ «ТЕМП» з прибутку, отриманого від реалізації товарно-матеріальних цінностей, одержаних від фірми «Надія»?
3. Які порушення податкового законодавства були допущені керівництвом ТОВ «ТЕМП» за перевірюваний період з 01.01.200_р. по 01.04.200_р.?

Для проведення експертизи були надані такі матеріали з кримінальної справи № 27-81:

- *статут ТОВ «ТЕМП»;*
- *акт перевірки фінансово-господарської діяльності ТОВ «ТЕМП»;*
- *декларація про прибуток ТОВ «ТЕМП» за I квартал 200_р., за I півріччя 200_р.*

Завдання

1. Чи достатньо експерту даних документів, аби дати відповідь на поставлені запитання та зробити висновок?

2. Яку процедуру повинен здійснити експерт для отримання додаткових документів? Вказати ці документи.

3. Чи має право експерт, за неможливості додаткового отримання необхідних йому документів через їх відсутність, повідомити про неможливість дачі висновку? Якщо так, то оформити це відповідним документом.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1.Базась М. Ф. Теоретико-методологічні засади судово-бухгалтерської експертизи: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: МАУП, 2007. 488 с.

2.Глібко В. М. Буцак О. П. Судова бухгалтерія: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2007. 224 с.

3.Гуцаленко Л. В., Михальчишина Л. Г., Сидорчук В. М., Пентюк І. К. Судово-бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 352 с.

4.Дондик Н. Я. Спеціальні бухгалтерські знання та їх застосування під час розкриття та розслідування економічних злочинів: монографія. К.: Атіка, 2007. 144 с.

5.Живко З. Б. Судова бухгалтерія: навчально-методичний посібник. К.: Атіка, 2007. 344 с.

6.Зеленецький В. С., Кротюк В. Л., Файер Д. А. Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму (економіко-правовий аналіз): науково-практичний посібник. Харків: Вид-во "Кроссруд", 2007. 672 с.

7. Камлик М. І. Судова бухгалтерія : підручник. К.: Експерт, 2003. 592 с.

8. Мумінова-Савіна Г. Г. Судово-бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2006. 204 с.

9. Судово-бухгалтерська експертиза: посібник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2004. 460 с.

10. Шарманська В. М., Шарманська С. О., Головка І. В. Судова бухгалтерія: навчальний посібник К.: Центр учбової літератури, 2008. 454 с.

11. Швець В. Є. Основи бухгалтерського обліку та судово-бухгалтерської експертизи : підручник. К. : Каравела, 2008. 240 с.

ДОДАТКОВА

1. Білоус В. Т. Координація боротьби з економічною злочинністю: монографія Ірпінь, Академія державної податкової служби України, 2005. 449 с.

2. Волкова І. А. Судово-бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 84 с.

3. Живко З. Б., Франчук В. І., Живко М. О. Контрольно-ревізійна діяльність : навчальний посібник. К.: Алерта, 2018. 444 с.

4. Нашкерська Г. Методологія і практика оцінювання у фінансовому обліку : монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 426 с.

5. Отенко В. І., Понікаров В. Д., Серікова Т. М. Судова бухгалтерія для менеджерів підприємств: навчальний посібник., Х.: ВД «ШЖЕК», 2005. 560 с.

6. Швецова-Водка Г. М. Документознавство: навчальний посібник. К. : Знання, 2007. 398 с.

7. Ярошенко Ф. О., Мельник П. В., Мярковський А. І. Реформування податкової системи України: теорія, методологія, практика : монографія. К. : Міністерство фінансів України, 2011. – 626 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfm.gov.ua>

4. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://www.sts.gov.ua>

5. Сайт «Бухгалтер 911». URL: <https://buhgalter911.com>

6. Сайт «Бухгалтерія». URL: <http://www.buhgalteria.com.ua>

7. Сайт «Все про бухгалтерський облік». URL: <http://www.vobu.com.ua>

8. Сайт «Податки та бухгалтерський облік». URL: <http://www.nibu.faktor.ua>